

Priča dana | 13.11.2011

"Na Marsu" im je najteže pala - loša hrana

[Großansicht des Bildes mit der Bildunterschrift: "Dream team" za Mars](#)

Nedavno je završen eksperiment "Mars 500". Nakon sedamnaest mjeseci izolacije astronauti-probanti su javnosti prenijeli kako im je bilo na njihovom simuliranom izletu na Mars.

Iako još uvijek blijeda, šestorica astronauta izgledala su izgledala sretno dok su primala crvene povelje u kojima je stajalo: "Zaslužni astronaut-probant". Poziranje u prostorijama jedne novinske agencije u Moskvi očito im se sviđalo. Konačno, ipak su na taj trenutak čekali čitavih 520 dana.

U replici svemirskog broda sličnog kontejneru kojim je simuliran let na Mars, tri Rusa, jedan Talijan, jedan Francuz i jedan Kinez proveli su 520 dana. Kontrolni centar u moskovskom Institutu za medicinske i biološke probleme u Moskvi nadgledao ih je danonoćno. Samo u WC-u i kabinama veličine tri četvorna metra nisu bile postavljene kamere. Nakon što su se "iskrcali" iz svog svemirskog broda 4. studenog 2011, "marsonauti" su tri dana pregledavani i promatrani u jednoj klinici. Tek nakon medicinskih pregleda, smjeli su konačno na slobodu.

Ponovno na Zemlji

[Bildunterschrift: Großansicht des Bildes mit der Bildunterschrift: Jedan od "marsonauta" u akciji](#)

"Odmah sam otišao doma. Proveo sam predivnu večer sa svojom obitelji", priča Suchrob Kamolow, jedan od astronauta-pokusnih kunića. Nije mu bilo lako ne biti s njima u direktnom kontaktu 520 dana. Takva

izolacija nije bila laka, no dečki u "kontejneru" se nisu žalili. "Sin mi je preko maila čestitao blagdane i ispričao mi da su posadili grašak i rotkvice. 'Nema ništa novog', odgovarao bi kad bih ga pitala za zdravlje i raspoloženje", priča majka 34 -godišnjeg Alexandra Smoleewskog.

Bildunterschrift: Male

kabine - pored WC-a jedino mjesto za privatnost

Dnevni raspored "marsonauta" su znanstvenici minuciozno isplanirali jer je bilo jasno da su izolacija i monotonija najveći izazovi za posadu ovog pokusnog svemirskog broda. "Dizali smo se u sedam. Nakon toga je uslijedilo mjerenje tjelesne temperature, težine i tlaka. Poslije doručka, psihološki testovi i pregledi, a zatim sport", priča Smoleewskij. Nakon večere su dva do tri sata bili slobodni. Slobodno vrijeme su mogli osmisliti kako su htjeli. Romain Charles iz Francuske je prijateljima i rođacima pisao pisma, s Talijanom Urbinom svirao gitaru i pjevao "Home Sweet Home", Rusi su učili engleski i čitali knjige, dok se Kinez Wang Yue opustao na tradicionalni kineski način - vježbajući kaligrafiju.

Monotonija - najveći neprijatelj

Bildunterschrift: [Großansicht des Bildes mit der Bildunterschrift: Roman Charles iz Francuske pisao je pisma rođacima i prijateljima](#)

Najgora je, pričaju "marsonauti", bila dosadna hrana. Francuski član posade je, kaže, sanjano sir, crno vino i svježi baguette. Kinez je rekao kako jelo za njega nije bilo užitek i zabava, već samo "spriječavanje gladi".

Za ovaj projekt se prijavilo više tisuća kandidata od kojih su onda psiholozi izabrali upravo ovu šesticu i sustavno ih pripremali za njega. "Prije početka eksperimenta prošli smo tzv. 'trening preživljavanja'. Zimi smo kampirali u šumi i vježbali smo spašavanje jednog od ranjenih kolega", priča Smoleewskij.

Sukoba u timu tijekom 17-omjesečne izolacije nije bilo, tvrde članovi probne posade, tek nekih "kulturoloških razloga". Naprotiv, dečki su se sprijateljili, no sada žele biti malo odvojeni, smiješeci se priča kapetan broda Alexej Sitjow te dodaje: "Ali sigurno ćemo kasnije ponovno stupiti u kontakt".

Izvrсни uvjeti za znanstvenike

"Marsonauti" su ispunili svoju misiju. Pred znanstvenicima je sada najveći dio posla: oni bi trebali

usporediti rezultate svih dosadašnjih eksperimenata slične vrste, njih ukupno 106. "Nismo mogli propustiti ovako izvanrednu priliku da možemo šest ljudi tako dugo kontrolirati. Pored toga smo proveli i čitav niz kliničkih istraživanja", objašnjava Petar Gräf iz Centra za zračni i svemirski promet (DLR) koji radi na projektima o Marsu.

Njemački tim je proveo ukupno jedanaest eksperimenata. "Naučili smo puno o tome kako funkcionira dinamika grupe pa ćemo znati kako bolje sastaviti sljedeću posadu za dužu svemirsku misiju", objašnjava Gräf. On je siguran da će ljudi u budućnosti doista letjeti na Mars, tko zna - možda već i za tridesetak godina.

Autorica: Olga Kapustina/ Doroteja Jaković/ afdp

Odg. ur.: D. Dragojević